

ИНДИЈ РАБОТ

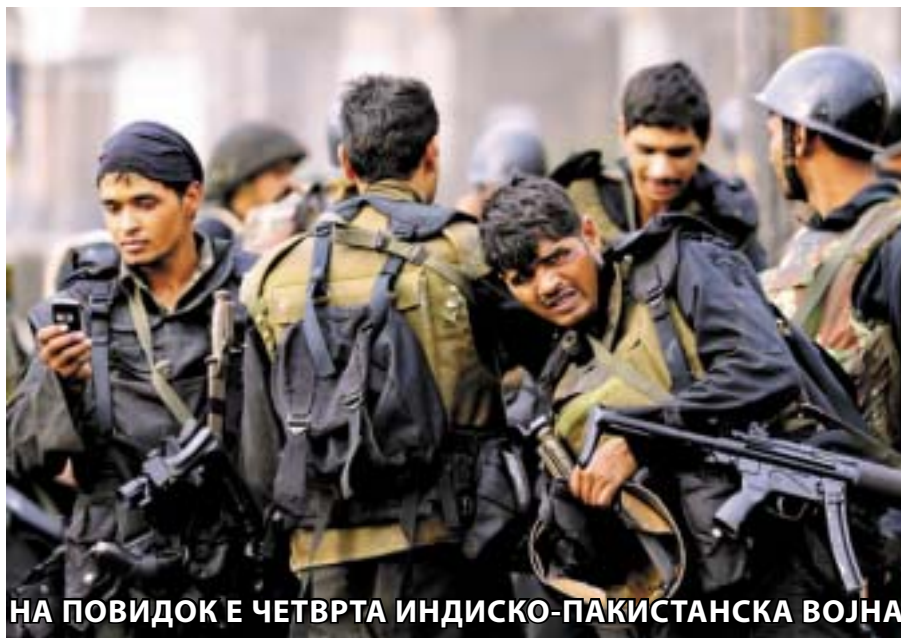
Развојот на состојбите во Средна Азија, со повремени терористички напади врз пакистанските и индиските метрополи, дава основа за сериозно размислување и покренување на едно круцијално прашање - дали активностите на радикалните исламски компоненти се поместуваат од Блискиот Исток на овие простори. Неколку пати досега Индија ја потресоа серија напади со недефинирано потекло, во кои бројот на жртвите се доближи до оние најгрозоморни дела кои се случуваа во Ирак. Њу Делхи досега не успеа навреме да ги осуети и да ги спречи лидерите на одредите на смртта да посегнат по индискиот суверенитет. Очигледно дека Индија е крупна мета на агендата на Ал каида и на сродните организации. Пакистан како соседна држава одамна е на списокот на земји кои се подложни на терористички дејства, а истовремено и полигон за увежбување и уфрлување на терористички

одреди во држави од регионот или пошироко. Сè ова е последица на нерешените безбедносни состојби во Авганистан, но и обид за дестабилизирање на оние азиски земји, кои последниве години покажуваат рапиден раст на националната економија. Оттука, безбедносните и економските прилики во Азија денес се заемно поврзани и носат ризици по останатиот дел од светот. Ставањето на акцентот на западните земји врз случувањата во Ирак, Иран и во Авганистан, со истовремено запоставување на состојбите во другите региони, придонесува за развој на нова тактика на фундаменталистичките структури во светот, кои имаат цел да го збунат противникот, односно непријателот. Денес тероризмот не познава граници и нации. Тој може да се случи и во најбезбедната земја на планетата. Неопходна е нова глобална стратегија, која ќе мора да го оневозможи монструозниот план на кучињата на војната, кои посегнуваат по невиното и недолжното.

Отако американските разузнавачки служби дојдоа до сознанија дека одговорни за нападите во индискиот град Мумбај се пакистански групи, западните земји почнаа да гледаат огромни слабости во полициските и во безбедносните ресурси на официјален Исламабад. Податоците укажуваат дека зад грозоморните крвави акти стои радикалната група Лашкар-е-Таиба, истата онаа организација која и во 2001 година беше осомничена за нападот врз индискиот Парламент. Овие факти уште повеќе ги влошија односите меѓу двете азиски супер сили. Индија и Пакистан одамна се на работ на војна, многу полоша од онаа во Кашмир, која го одбележа крајот на деведесеттите години. Цели 60 години овие две соседни земји меѓусебе војуваат, а на повидок е и четвртиот судир досега. Њу Делхи знае дека пакистанската Влада нема директни врски со тероризмот во земјата, но истовремено знае и дека истата таа Влада не презема соодветни мерки за спречување на ширењето на ова зло. Фактот дека пакистанската територија се користи за подготовка на напади врз индиски цели ја вжештува и онака наелектризираната атмосфера и создава можност за отворање на уште едно кризно жариште во светот. Дополнителна тензија создава и фактот дека пакистанските тајни служби не само што им се наклонети на терористичките орди, туку истовремено ги помагаат и нивните активности. На објаснувањата на Исламабад дека нема вмешано прсти во овие антииндиски активности по малку се гледа со резерва. Изјавите на пакистанскиот претседател, Асиф Али Зардари, дека неговата земја и Индија ги имаат исламските ускоци како заеднички непријател, не придонесуваат многу за амортизација на политичко-безбедносната тензиона атмосфера. Неговите планови за префрлување на речиси 100.000 пакистански војници од границата кон Авганистан кон границата со Индија е обид за намалување на нервозата кај Индијците. Колку во тоа ќе успеат зависи од активностата или од неактивностата на терористичките организации од Пакистан. Доколку Индија биде потресена од уште еден масовен терористички бран, чии целати ќе пристигнат од соседен Пакистан, тогаш конвенционалниот судир меѓу двете земји ќе биде неизбежен. Кога станува збор за светската безбедност и стабилност за наредните пет години се појавуваат

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

А И ПАКИСТАН НА НА НУКЛЕАРНА ВОЈНА

НА ПОВИДОК Е ЧЕТВРТА ИНДИСКО-ПАКИСТАНСКА ВОЈНА

но и подалеку. Шверцот со нуклеарни материјали расте, па оттука се зголемува и опасноста од терористички акти врз развиените земји од поголем обем. Пакистан е оквалификуван и како држава која има низок степен на безбедност на нуклеарните капацитети. Паралелно со тоа се намалува и нивото на безбедноста на западниот свет. Најпесимистичката прогноза оди дотаму што терористите во блиска иднина би можеле да дојдат и до нуклеарна бомба, која доколку би била активирана, предизвиканата катастрофа би имала несогледливи последици.

ПОТЕНЦИЈАЛЕН НУКЛЕАРЕН СУДИР

Дека Њу Делхи и Исламабад повторно се на работ на војна не е ништо ново. Меѓусебните обвинувања за радикализација на состојбите само ги пот-

СОЈУЗНИЧКИТЕ СИЛИ ВО ОБРАЧ

Пред десеттина дена пакистански екстремисти запалија стотина камиони и теренски воени возила наменети за западните сили во Авганистан. Настанот се случи во Пешавар, престолнина на северозападната пакистанска провинција, при што загина еден припадник на обезбедувањето. Екстремистите, кои броеле околу 200 лица, атакот го извршиле со испалување на ракети и фрлање рачни бомби, по што следуваало уништувањето на возилата. Извикувајќи "Алах е голем" и "Долу Америка" терористичките единици уште еднаш покажаа дека состојбите во Азија допрва ќе кулминираат. Инаку, најголемиот дел од потребите за сојузничките сили во Авганистан пристигнуваат преку планинските превои во Пакистан што, пак, претставува лесна мета за терористите, кои се концентрирани во овие области.

Пакистан предупреди дека е подготвен за војна со Индија, доколку таа земја изведе одмазднички напад за крвавите настани во Мумбај. Ставот на Исламабад дека нема да предаде ниту еден осомничен за терористичкиот напад дополнително ја затегна состојбата меѓу нуклеарните сили. Пакистан се оправдува дека не сака војна, но истовремено вели дека доколку биде нападнат жестоко ќе одговори. Ниту тоновите од Њу Делхи не се смирувачки. За Индија сите опции се отворени. Доколку Пакистан не покаже подготвеност за справување со терористичките структури на негова територија, таа сама ќе се обиде да ги неутрализира и уништи.

песимистички прогнози. Имено, Комисијата за превенција од тероризам при американскиот Конгрес предвидува атомски напад од страна на терористички организации врз некоја од светските метрополи. Најголема опас-

ност се заканува од нуклеарни, односно биолошки напади. Според проценките и анализите, најголема опасност на денешницата е Пакистан, од чија територија би можеле да бидат изведени бројни напади врз земји од опкружувањето,

тикнуваат радикалните групи да продолжат со крвавите акции во одбрана на сопствената кауза. Пакистан веќе ги стави сопствените воени сили во највисок степен на подготвеност, особено по изјавите на официјалните претставници на државата дека Индија се подготвува за воена акција против Исламабад. Тоа дополнително ги вознемири западните дипломатски кругови, кои

веќе почнаа да се потат заради опасноста од уште еден потенцијален воен конфликт во светот, кој може да излезе од контрола. Евентуалната војна меѓу Индија и Пакистан дополнително ќе ја влоши и така тешката состојба со финансиската криза во светот, но кога станува збор за заштитата на сопствените национални и територијални интереси, тогаш војните не познаваат временски рамки, ниту избор на средства кои би

користеа за провокации кон индиските сили. Прва задача на Вашингтон во овој момент е да ја амортизира тензијата меѓу двете соседни земји, за да не прерасне во регионален судир. Опасноста е до толку поголема што и Индија и Пакистан се нуклеарни сили, па оттука никој не може да ја исклучи веројатноста дека во услови на големи загуби тие можат да посегнат и по користење на нуклеарното оружје со кое располагаат.

секако не би седеле со скрстени раце. Овие прогнози од старт ја менуваат новата доктринарна концепција на администрацијата на Барак Обама. Најавите за повлекување на американските трупи од Ирак сега изгледаат по малку утопистички. Без логистиката во Ирак, состојбите во Авганистан уште повеќе би излегле од контрола. Тектонското поместување на воените состојби, во услови на светска финансиска

Можноста за терористички напади останува најголема закана за САД. Администрацијата на претседателот Џорџ Буш сè уште сака да го види лидерот на Ал каида, Осам бин Ладен, исправен пред лицето на правдата. Неколку години засилено работиме на прашањата за спречување на заканите на тероризмот. Најлошиот развој на случувањата би била можноста терористичките организации да користат нуклеарно оружје.

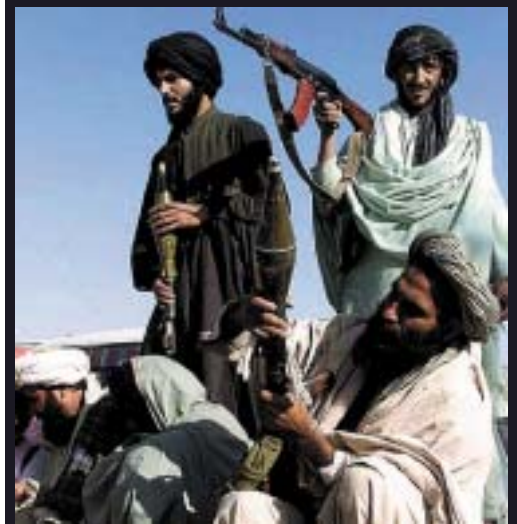
Кондолиза Рајс

се користеле за да се порази противникот. Ова буре барут неизбежно ќе биде еден од првите тестови за новоизбраниот американски претседател Барак Обама и државниот секретар Хилари Клинтон. Покрај веќе постојните проблеми во Ирак, Авганистан и со Иран, тензиите на индиско-пакистанската граница ќе потрошат значаен дел од времето на новата американска администрација. Пакистан сè уште е клучен партнер на САД во борбата против глобалниот тероризам, но по екстремистичките напади врз Мумбај, некои работи веројатно ќе мора да се преиспитаат. Веќе се размислува за намалување на воената помош од Вашингтон, која изнесува близу десет милијарди долари, доколку пакистанските власти не преземат одлучни акции против Талибанците и против седиштето на Осам бин Ладен, кое најверојатно се наоѓа во пограничните племенски области на Пакистан. Американците се разочарани поради фактот дека пакистанските власти оружјето, кое беше наменето за борба против талибанските терористи, го

Нетрпеливоста меѓу Индија и Пакистан трае од заминувањето на британската колонијална управа, која остави раздвоени две држави во потконтинентот, со граница и со измешани муслимански и хинду граѓани. Оттогаш наваму континуирано се случуваат крвави пресметки, кои кулминираат со спорот во Кашмир. За голем број муслимани кашмирското прашање е исто толку важно колку и Палестина за Арапите. Во изминативе две децении повеќе од 50.000 луѓе се убиени во судирите во спорната територијална област.

ПЕСИМИСТИЧКИ ПРОГНОЗИ НА "СТРАТФОР"

Компанијата за анализа на стратешки ризици "Стратфор" веќе прави сублимација на актуелните состојби во односите меѓу Индија и Пакистан и предупредува на опасен развој на состојбата. Според Џорџ Фридман, доколку Њу Делхи преземе мерки за одмазда против Исламабад, во тој случај Пакистан без колебање ќе ги повлече своите трупи од воената зона, каде постојат талибански групи и истите ќе ги групира на границите со Индија. Во еден таков развој на настаните, најголема полза ќе извлечат терористичките формации на Ал каида, кои ќе добијат можност за акции против меѓународните сојузнички сили во Авганистан. Сè тоа води кон ново дестабилизирање на состојбите во оваа земја, бидејќи западните трупи ќе бидат изложени на жестоки напади на Талибанците, а во меѓувреме ќе ја изгубат поддршката од пакистанските сили, бидејќи тие ќе заминат на границата со Индија. Фридман предупредува дека полза од оваа потенцијална состојба може да извлече и режимот во Иран, кој ќе процени дека производството на нуклеарно оружје во едни такви констелации е повеќе од неопходно. Никако не смее да се игнорира и улогата на Кина и на Русија, кои во услови на континентална војна

Меѓународниот совет за безбедност и развој тврди дека Талибанците се присутни на дури 72 процента од територијата на Авганистан. Според нивните проценки и истражувања на теренот, за само една година дејствата на талибанските екстремисти се прошириле за 20 отсто на државната територија, и покрај демантите кои пристигнуваат од централата на НАТО во Брисел дека станува збор за погрешни пресметувања. Бунтовниците го контролирале целиот јужен дел на Авганистан, но опасен е фактот дека тие биле сè поблиску до Кабул. Состојбите стануваат застрашувачки за сојузничките сили во земјата, особено сега кога односите меѓу Индија и Пакистан влегуваат во тешка фаза. Меѓународниот совет за безбедност и развој ги повикува челниците на НАТО да ја преобликуваат воената мисија во Авганистан и севкупната безбедносна стратегија на меѓународните трупи, за да се неутрализираат акциите на Талибанците, кои од ден на ден стануваат сè почести.

криза и банкрот на одредени држави, е знак дека светот во 2009 година ќе биде обележан со регрес, а не со прогрес, како во безбедносна, така и во економска смисла на зборот.